

ועומם לגלות: מי הוא המודיע הסודי, הכועל תחת חוממו של פרס?

באה לבקור!

אחרת, אתה יכול לגלות לנו את המקור הזה נגנב מביתו של אריה חשביה. אני עומד לחקור אותך בקשר לכך.
ואז ראה כהן לראשונה העתק של מיסמך שהבלשים חיפשו בביתו. היה זה נייר צהוב, עליו היתה כתובה העדות שפרסמה כ"סקופ" בהעולם הזה של אותו שבוע, אודות פעילותיהם של ראשי ההגנה באירופה, לחיסול אנשי ס.ס. מסתרים, אחרי רי מלחמת העולם השנייה.

מיד היה ברור העניין כולו. פירסום חומר זה בהעולם הזה גרם זעזוע רציני בצמרת משרד הבטחון. לא מסיבות בטחוניות לאור מיות, כי אם מסיבות של "בטחון" פנימי, של שמעון פרס ואנשיסודו. כי אם העולם הזה יכול להשיג מיסמך כזה, משמע שיש לו גישה לחיפים הכמוסים ביותר של פרס ושות'.

אילו היה בפירסום הדו"ח משום פגיעה בבטחון המדינה, או גילוי מיסמכים סודיים, יכלה המשטרה לפעול נגד העולם הזה באותו כיוון. אולם חומר זה, כמו כל שאר החומר בהעולם הזה, העובר תחילה לביקורת הצנזורה — וזו שמה עליו את חותמתה, אושר לפירסום — דבר המעיד כי אין בפירסומו פגיעה בבטחון המדינה.

המקור — ככל מחיר!

פרס ושות' נרעדו מן הגילוי. ביחוד עתה, כשהם צועדים לקראת בחירות ש' תהיינה רבות מחתומימות, הבהילה אותם העובדה שאחד מהם מוסר את סודותיהם ל' העולם הזה. הם החליטו לגלות בכל מחיר מקור זה. הם ידעו, מתוך נסיונות קודמים, כי לא יוכלו להשיג אינפורמציה זו בקלות מהעולם הזה עצמו. על כן החליטו להפעיל יד קשה.

את הביצוע נטל על עצמו עמוס בן-גוריון, מפקד מחוז תל-אביב. בלשויו חיכו עד לערב החג — כלומר יומיים וחצי אחרי היפעת העתון וחמישה ימים אחרי שחומר זה הובא לידיעת הצנזורה, הכפופה למשרדו של פרס. לצורך זה ניצלו גם את ההאזנה הקבועה לסלפון של שלום כהן. בדרך זו גילו כי הוזמן, יחד עם אשתו אורה, לביקורנימוסין אצל אחד משכניהם, אריה חשביה. בעת חקירתו, אמר לו הסמל החוקר: "אנחנו גילינו שהיית שם."

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

גילינו שהיית שם."

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

גילינו שהיית שם."

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

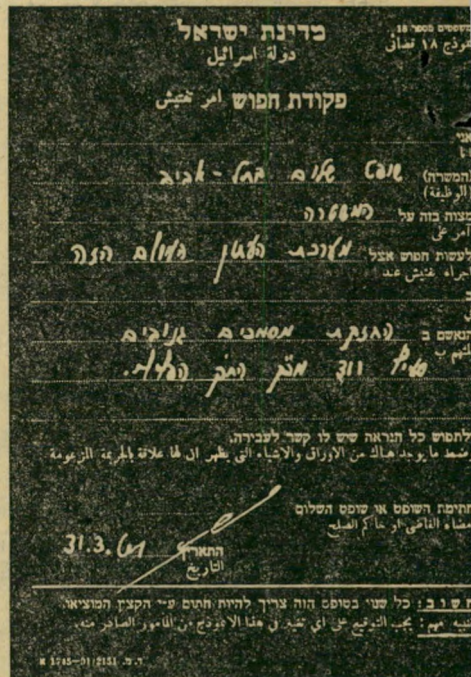
על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

על יסוד ביקור פרטי וקצר זה, טענו אנשי עמוס כי בבית חשביה — סופר, עת' נאי ומתרגם צעיר — נימצא אותה שעה אותו דו"ח שהתפרסם מאוחר יותר בהעולם הזה. "אנו חושדים כי גנבת את החומר", אמר לו החוקר. "אם השגת אותו בדרך

פקודת החיפוש

תורן, שחתיתמו אינה ברורה, הוצאה אחרי שקצין משטרה נשבע כי יש יסוד להאמין כי אכן נמצאים במערכת מיסמכים גנובים.

הבלשים גם עליו לעזוב את חדריהם המערכת. שורר התקשר מיד טלפונית עם שלום יק' קוני, ראש מדור הבילוש, וזה נתן לו רשות מיוחדת לעזוב את המקום.

במשך ארבע השעות, בהן נערך החיפוש, היו אנשיהמערכת כלואים בתוך הבניין, נאלצו לשבות ממלאכתם בעל-כורחם. כש' עזבה חולית הבלשים את משרדי המערכת, ניכרה על פניהם אכזבה — הם לא מצאו דבר.

באישור הצנזורה

במטה המחוז נודע לשלום כהן, ל' ראשונה, מה העילה לחיפוש. תחילה נתנו לו להמתין כשעה באפי'מעשה, כל כל בלש מתחיל לומד שדבר זה מהחזר ריכוך פסיכולוגי מצויין. אחר-כך הופיע הסמל פרסבורגר והודיע לכהן: "יש למשטרה

ליד שולחן העורך

בדחתו כאילו לא קרה דבר. בחקירתו סירב מנפוש אחד הבלשים והמפקח שרביט, במכ' תביו הפרטיים של העורך, כשהוא ממשיך בע' העורך לגלות כל פרטים על טיפול המערכת בסקופ.

כפי שהתברר לאחר מכן, ידעו הבל' שים בדיוק מה הם עושים, כאשר בחרו דווקא בשלום כהן כנקודה להפעלת לחצם. הוא נשוי ואב לשני ילדים קטנים; והוא הבן הבכור של משפחה שומרת-מסורת. מאז נפטר אביו, נהג לשבת בראש הסדר ה' משפחתי, שבמשפחת כהן הינו מינהג רב' חשיבות.

ירקוני ניגש ישר לנקודה שנראתה לו כעדינה ביותר. "אנחנו נמנעים בדרך כלל מלשלוח אנשים לבית-הכלא בערב החג. וגם אותך איננו רוצה להפריד ממשפחתך בחג. אבל קיים חשד רציני מאוד כי המיסמכים נגנבו מבית-הידרה — וזהו פשע חמור מאוד." וכל זמן שקיים חשד זה, לא נוכל לשחרר אותך. אם אתה יכול להוכיח שחשד זה אינו נכון — בבקשה. תמסור לנו מניין השגת את החומר שפורסם בהעולם הזה, ותן לנו אפשרות לבדוק זאת — ואז תוכל לחזור הביתה לחג. או מה — רוצה לדבר?"

"אין לי מה לומר".
"טוב. לא תהיה ברירה אלא להחזיק אותך במעצר ל' 48 שעות. אחרי החג יגשו האנשים שלי לחקירה... חג שמח! אולי זה קצת ציני לומר לך חג שמח, אבל ככה זה..."

בני ידיעת שר המשטרה

ברגע שהגיעה הידיעה למערכת, כי שלום כהן נעצר, התקשרה עם עורך הדין שלמה כהן-צידון. הפרקליט התכוון למצוא שופט שידון בטענה, כי המעצר הש' רירותי ערב החג לא היה מוצדק, וביחוד שהמשטרה אף לא האשימה את שלום כהן רשמית, האשמה כלשהי.

אולם עורך-הדין לא יכול היה להשיג אף אחד מן הקצינים שטיפלו בעניין. אי-אפשר היה גם לקבל הודעה מהמשטרה, היכן עצור ראש המערכת. לבסוף נכנסה המשפחה לתמונה. היא התקשרה עם שר המשטרה, בכור שיטירי, ועם המפקח הכללי של המשטרה, יוסף נחמיאס. "אני חושבת שבעלי אינו פושע כל-כך מסוכן שחייבים לעצרו דווקא ערב הפסח!" אמרה אורה כהן.

גם השר וגם המפקח הכללי נסו, כנראה, להסכים עימה. הפעולה כולה בושלה על-ידי עמוס ופרס, מבלי שלמפקח' או לשר יהיה מושג עליה. כאשר נודע להם הדבר, הורו מיד לשחרר את ראש המערכת. השר עצמו טילפן להודיע כי שלום כהן ישוחרר עד שעה 5.30.

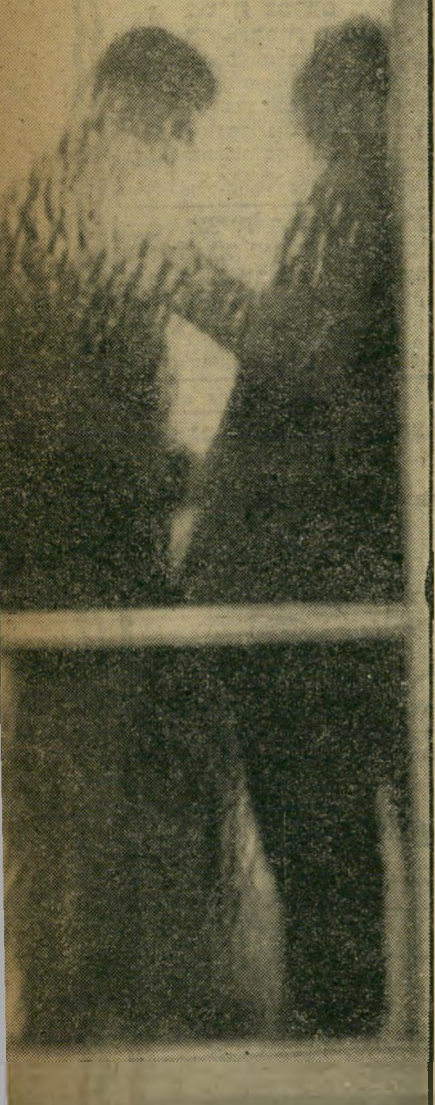
אך לפני שנתנו לראש המערכת לצאת, עשו נסיון נוסף לסחוט מהעולם הזה את האינפורמציה החיונית להם. שרביט נסע לביתו של אורי אבנרי, ביקש להקרו מנין הגיע החומר למערכת.

"אינני מוכן לגלות!" השיב העורך.
"מי טיפל בחומר, מי ערך אותו?"
"אינני מוכן להשיב."

אמר החוקר: "אסור לך לא להשיב. אתה יודע שיש חוק שהעונשים צריכים לכתוב ליד כל ידיעה מניין היא באה?"

חוק מזור כזה איננו קיים בישראל. שר' ביט הלך כלעומת שבא, ובשש ושלושים נפ' תחה דלת תאו של שלום כהן. "אתה הילך הביתה. ראש המדור המרכזי בעצמו נתן את התשובה", הודיע האחראי על המשמרת.

* שלום כהן, שבתחילת דרכו העיתונאית שימש, בין השאר, ככתב לעניינים פוליטיים של העולם הזה, ידע כי גניבה מוגדרת ב' חוק כעוון בלבד.

חיפוש בכיסים

ריט, מאחורי הדלת, בבגדיו של הצלם יעקוב אגור, שעה שהורשה לצאת לרגע לקנות סיגריות. לאחדים לא ניתנה רשות יציאה.

"דבר כזה עוד לא היה כאן... חג שמח."

"עליזה מבויתת!"

מסיבת עיתונאים שכונסה על-ידי עורכי העולם הזה, מסרו לפירסום את ההודעה דלהלן:

עלילה מכוערת בווימה נגד מערכת העולם הזה, ובמיוחד נגד ראש המערכת מר שלום כהן, שכל מטרותיה להכריח את העורכים ל' גלות את מקור האינפורמציה שמסר מיסמך סודי מארכיון ההגנה. נסיון זה יעלה בתוהו, מאחר ששום פרובוקציה לא תגיע את העור' כים למעול באימון שניתן בהם.

הכתבה הגידונה, שפורסמה בגיליון האחרון של העולם הזה, והמפרטת את תפקידיהם של ראשי צה"ל בחיסול פושעי מלחמה נא ציים, הינה אמנם מיסמך סודי ושמור, ועל כן היה דבר הפירסום ידוע מראש לשל' טינות הבטחון.

ידוע למערכת כי בעקבות הפירסום קרא סגן שר הבטחון, מר שמעון פרס, למפקד מחוז תל-אביב, מר עמוס בן-גוריון, והוחלט להפעיל לחץ על עורכי העולם הזה, כדי ל' הביא לגילוי זהותו של המודיע הסודי, ש' העביר חומר זה לשבועון.

המשטרה עצרה את מר שלום כהן, שעות מעטות לפני כניסת חג הפסח, היינו, שלושה ימים אחרי הופעת הגיליון ברחוב, וחמישה ימים אחרי אישור החומר בידי הצנזורה. מצורת החקירה, היה ברור, כי המעצר דווקא בשעה זו, נועד לשמש לחץ לסחית עדות מפי שלום כהן, שהוא בן למשפחה מסור' (המשך בעמוד 10)